

DOSSIER

posttraumatische artrose

Orthopedisch chirurg Sander Koëter

“WE WILLEN VOORKOMEN DAT DOOR ARTROSE GEZONDE, ZORGELOZE LEVENSJAREN VERLOREN GAAN”

“Je gunt niemand te worden beperkt door artrose. Ik zie tijdens spreekuren bijvoorbeeld vaak heel jonge mensen die nog zoveel in het leven willen ontdekken en doen. Maar daarin worden belemmerd door knieletsel en de posttraumatische artrose die daar soms op volgt. Daarom blijven we zoeken naar de beste behandeling.” Sander Koëter, orthopedisch chirurg in het Canisius Wilhelmina Ziekenhuis, is nauw betrokken bij het TAME-OA onderzoek.

Koëter behandelt veel jonge mensen met knieletsel. “Vaak kunnen we tijdens een operatie de kniebanden of de knieschijf stabiliseren. Dat is dankbare chirurgie, want de knie is dan weer beter belastbaar. Maar sommigen krijgen na vijf tot tien jaar toch posttraumatische artrose. De gevolgen van artrose op jonge leeftijd worden onderschat. Artrose heeft vaak een enorme invloed op mobiliteit en kwaliteit van leven. Door artrose gaan heel wat gezonde, zorgeloze levensjaren verloren. Dat is wat we willen voorkomen. Want artrose kan ertoe leiden dat die mensen jarenlang met fysiotherapie, pijnmedicatie of injecties moeten worden behandeld, en mogelijk zelfs al op jonge leeftijd een nieuwe knie krijgen, die niet hun hele leven meegaat. Dat heeft zowel consequenties voor de patiënten zelf, als voor de hele maatschappij, want mensen kunnen soms niet de opleiding doen die ze willen, niet werken en niet goed voor zichzelf en anderen zorgen.”

Vertalen in praktische oplossingen

De onderzoekers van het TAME-OA onderzoek willen ontdekken welke ontstekingsprocessen actief zijn in de knie na een knieletsel en of deze processen kunnen worden geremd met medicijnen om ontstekingen te verminderen. “Mijn rol in dit onderzoek is klinisch, door te duiden wat we in het lab vinden en te beoordelen wat voor mijn patiënten

relevant is”, legt Koëter uit. “Ik neem tijdens geplande operaties aan de knie of kniebanden vaak een klein beetje extra weefsel af om te kijken welke processen er door dat knieletsel zijn ontstaan en welke eiwitten die veranderingen sturen. We willen weten hoe je die veranderingen kunt vertalen in praktische oplossingen.”

Er wordt gekeken naar welke behandeling voor wie zou kunnen werken, afhankelijk van leeftijd, geslacht, en de te behandelen anatomische afwijkingen van de knie. “We

hebben nog niet goed in beeld of je op basis van deze factoren kunt voorspellen wie kans heeft op posttraumatische artrose. Dat is natuurlijk wel ons doel." Het blijft nog even zoeken, geeft Koëter toe. "Je wilt zowel behandelen om nu een betere en stabielere knie te krijgen als om klachten door artrose op latere leeftijd te voorkomen, dus wat is het beste voor iemand wiens knie steeds uit de kom gaat? De beste behandeling voor een stabielere knie kan zijn om te gaan opereren, maar soms zie je tijdens de ingreep al schade die onherstelbaar is, dan zoek je toch naar kansen om verder kraakbeenletsel te voorkomen." Juist bij jonge mensen met artrose zien we vaak dat er veel onduidelijkheid is bij patiënten zelf, maar ook bij behandelaars. Goede voorlichting is daarbij ook belangrijk. Mensen moeten zelf aandacht houden voor een gezonde en actieve leefstijl en ook met artrose goed in beweging blijven.

Link tussen wetenschap en patiëntenzorg

Het komt er op neer, dat er nog heel veel onbekend is over artrose. "Het is uitdagend te blijven onderzoeken hoe we artrosezorg kunnen verbeteren. Om dat te bereiken, zul je eerst beter moeten begrijpen hoe de aandoening artrose in al zijn verschillende uitingsvormen in elkaar steekt." Koëter vindt het fijn dat hij betrokken is bij het TAME-OA onderzoek. "Ik denk graag mee. De afstand tussen wetenschappelijk onderzoek en de praktijk is vaak heel groot en dat is jammer. Daarom ben ik blij met de duidelijke link die er in dit onderzoek is gelegd tussen wetenschap en patiëntenzorg. Die link is onder andere goed gewaarborgd door de rol van patiëntvertegenwoordigers in dit onderzoek. Heel waardevol. Patiëntparticipatie is nu veel beter dan vroeger, toen redeneerde een patiëntvertegenwoordiger veelal vanuit zijn eigen ziektegeschiedenis. Dat is nu wel anders, mede dankzij opleidingen voor zowel wetenschappers als patiëntvertegenwoordigers."

Samenwerking reumatologen en orthopeden

Koëter wijst er ook op hoe belangrijk een goede samenwerking tussen reumatologen en orthopeden is. "Die is, zeker in het verleden, niet altijd vanzelfsprekend geweest. In onze regio loopt die samenwerking nu echt goed. Ik doe mijn uiterste best om mijn kennis en ervaring in dit onderzoek in te brengen en probeer de visie van de orthopeed en de reumatoloog te verbinden door zowel na te denken over de biomechanica van de knie als over de ontstekingsprocessen." Dat houdt onder andere in dat Sander Koëter Martijn van den Bosch en de andere deelnemers aan het onderzoek wijst op kansen in de praktijk. "Het is zo belangrijk dat wetenschappelijk onderzoek ook landt in de praktijk! Dat wij onderzoekers weten welke invloed onze informatie daarop heeft."

Orthopedisch chirurg Sander Koëter: "Het is zo belangrijk dat wetenschappelijk onderzoek ook landt in de praktijk!"

Belangrijk in het delen van die informatie zijn internationale congressen waar informatie wordt uitgewisseld en ook artikelen die verdergaan dan het beschrijven van resultaten van een onderzoek alleen maar ook duiden wat die resultaten voor de praktijk kunnen betekenen. Koëter: "We onderzoeken best veel op cel- en weefselniveau. Het is heel belangrijk, dat je dat vertaalt naar de klinische praktijk. Natuurlijk delen we de gegevens met andere onderzoekers en met specialisten in andere ziekenhuizen. Dat klinkt logisch, maar blijkt in de praktijk best lastig."

Koëter blijft zich inzetten voor een toekomst met betere behandeling van artrose door beter begrijpen van artroseprocessen, onderzoek naar de mogelijkheid van medicatie voor posttraumatische artrose en betere operaties. "Hoe geweldig zou het zijn als een behandeling door een combinatie met injecties en medicijnen betere resultaten oplevert dan alleen een operatie!" En, zo eindigt hij met nadruk, "superknap dat projectleider Marijn van den Bosch dit onderzoek voor elkaar heeft gekregen. TAME-OA gaat mooie inzichten en resultaten opleveren!"

NOORTJE KRIKHAAR

